

Turismiantropoloog: majanduskriis on viinud paradoksideni

Intervjuu

Franz Krause

Tallinna ülikooli teadur

Euroopa sotsiaalantropoloogide assotsiatsiooni president Noel B. Salazar räägib, miks tasub antropolooge tööle võtta.

● Kuidas kirjeldaksite antropoloogiat kellelegi, kes pole varem sellest kuulnud?

Oma põhiolemuselt on antropoloogia inimkonna uurimine. Selle, mis teeb meist inimesed, uurimine. See on väga lai tee-

ma, mis selgitab, miks on nii palju erinevaid antropoloogilise uurimise viise. Antropoloogia on „aeglane teadus“, kuna inimsuhete ja nende keskkonnaga suhestumise keerukuste lahti harutamine võtab aega.

● Antropoloogia on viimasel ajal muutunud üsna trendikaks teadusharuks. Kuid kas antropoloogial on kohta ka akadeemilisest maailmast väljaspool? Ma pole kindel, kas antropoloogia on trendikas, ja kas see olekski üldse hea. Siiski on ilmselt tõsi, et teiste teadusharude kolleegid mõistavad üha rohkem antropoloogiliste uurimuste ja perspektiivide väärtust.

Võib-olla ei identifitseerita neid alati kui antropolooge, kuid antropoloogia eriala vilistlasi võib leida väga erinevatest töökeskkondadest: riigiasutustest, diplomaatiast, haridusest, MTÜ-dest, muuseumidest ja muinsuskaitsest, samuti suur korporatsioonidest ning

juhtimiskonsultatsiooni, meedia, reklaami ja müügi valdkonnast. Näiteks Microsoft on maailma üks suurimaid antropoloogide tööandjaid.

● Miks peaks keegi antropoloogi palkama?

Inimühiskondade uurimine varustab antropoloogiatudengi oskustega saada kriitiliseks mõtlejaks ja efektiivseks suhtlejaks, kes on võimeline looma olulist informatsiooni ja tege-ma teadlikke otsuseid.

● Miks antropoloogid nagu teie turismi uurivad?

Kuigi osa inimesi kahtlustab, et turismiuurijad on pidevalt n-ö puhkusel, on see valdkond teaduslikku analüüsi väärt. Antropoloogid hakkasid turismi vastu huvi tundma 1960. aastatel, sest turism arenes koh-tades, kus nad oma etnograafilisi välitöid tegid. Alguses oli rõhk turismi mõjul kohalikele ning võõrustajate ja külaliste suhtel, aga tänapäeval pööra-

takse tähelepanu turismi kõikidele aspektidele, sealhulgas lokaalse ja globaalse seostele, säästliku arengu küsimustele ja turismi vahendajatele, näiteks reisibürood, reisikorraldajad ja giidid.

● Mis kasu inimesed antropoloogilistest turismiuuringutest saavad?

Näiteks organiseerin ma ise regulaarselt giididele koolitusi, et nad saaksid turistide kujutluste ja ootuste kohta infot. Antropoloogiateadmisel võimaldavad turismitöötajatel turismivaldkonna tegevusi (ja oma tulevast karjääri) laiemasse perspektiivi asetada. Ka puhkuseraisile minejad, eriti need, kes peavad sihtkohas erinevustega (keeled, toidu, kommete jne tõttu) vastamisi seisma, saavad kasu antropoloogiliste turismiuuringute käigus loodud teadmistest.

● Milline on teie kõige põnevam avastus inimeste mo-

biilsuste ja immobiilsuste valdkonnas?

Näiteks üleeuroopaline majanduskriis on viinud paradoksaalsete arenguteni. Ühelt poolt on tekkinud uued mobiilsuse mustrid, kuna paljud noored lahkuvad kodumaalt, et otsida mujal paremat elu. Teisalt aga tekivad paigalejääjatel tugevad territoriaalsed/rahvuslikku juurdumist (ja seega immobiilsust) toetavad seisukohad. On väga huvitav näha, kui kiiresti võib väliste tegurite mõjul muutuda inimeste mobiilsuse või immobiilsuse väärtustamine.

● Te elate Belgias, kus elanikkond on peamiselt flaami ja prantsuse keele kõnelemise järgi kaheks jaotunud. Mida saaksid Eesti elanikud, kellest osa kõneleb emakeelena eesti keelt ja osa vene keelt, õppida Belgia kogemusest?

Keeleline erinevus iseenesest ei jaga tingimata elanikkonda

kaheks. Seda teeb halb keelepoliitika. Näiteks Belgias on juhtunud see, et regionaalpoliitika on viinud märgatava teiste regioonide keele õppimise vähenemiseni. See muudab inimesed haavatavamaks poliitilistele diskursustele, mis kujutavad teisi ainult negatiivsel moel. Aja ja energia investeerimine keeleõppesse, eriti nende keelte õppimisse, mida sinu oma riigis räägitakse, on alati hea mõte. ●

Noel B. Salazar

Antropoloogia juhtivteadur Leuveni ülikoolis ja 2013. aastast alates Euroopa sotsiaalantropoloogide assotsiatsiooni (EASA) president.

Tema uurimishuvid on mobiilsuse ja reisimise antropoloogia, lokaalse ja globaalse seosed, kultuuriline vahendamine ning kosmopoliitsus.